Gemeente Amsterdam



Jaarverslag 2016

Jaarverslag 2016

Jaarverslag 2016

Uitgaven

Totaal

€ 6.712,8 miljoen

Bedragen x miljoen euro

1 Dienstverlening en informatie



Dienstverlening	104,0
Informatie	34,0

2 Openbare orde en veiligheid



Brandweer en crisisbeheersing	78,4
OOV-vergunningen, toezicht en handhaving	34,4
Veiligheid	53,3

3 Verkeer en openbare ruimte



Openbaar Vervoer	380,8
Parkeren	544,5
Verkeersmaatregelen en openbare ruimte	70,0
Wegen, Straten en Pleinen	300,6
Groen en Recreatie	83,1

4 Werk, inkomen en participatie



Werk	197,1
Inkomen	662,5
Armoedebestrijding	105,1
Participatie	28,1
Educatie en inburgering	32,2

5 Onderwijs, jeugd en diversiteit



Onderwijs en voorschoolse educatie	281,3
Kwetsbare Huishoudens	4,3
Jeugd en Jeugdzorg	258,5
Diversiteit	5,6

6 Welzijn, zorg en sport



Gezondheidszorg	143,7
Maatschappelijke Ondersteuning	220,3
Maatschappelijke Opvang	213,9
Welzijn	46,7
Sport	113,4

7 Economie en cultuur



Kunst en Cultuur	162,1
Erfgoed	5,9
Economie	89,8

8 Duurzaamheid en water



Duurzaamheid	29,8
Afval	153,1
Water	212,2

9 Stedelijke ontwikkeling en wonen



Gemeentelijk vastgoed	77,3
Ruimtelijke Ordening en Bouwtoezicht	100,6
Wonen en Stedelijke Vernieuwing	114,5
Grond en Ontwikkeling	1.148,6

10 Bestuur en ondersteuning



Bestuur	29,7
Bestuursondersteuning	83,8
Griffie, Rekenkamer, Ombudsman en ACAM	12,5

11 Algemene dekkingsmiddelen



Inkomsten

Totaal

€ 6.872,6 miljoen

Bedragen x miljoen euro

1 Erfpacht



2 Gemeentefonds



3 Specifieke uitkeringen



4 OZB



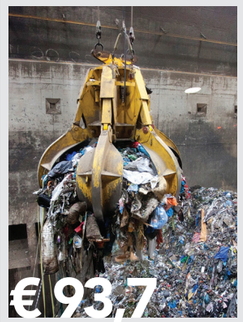
5 Toeristenbelasting



6 Rioolheffing



7 Afvalstoffenheffing



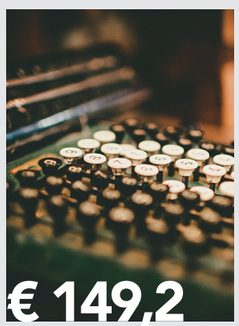
8 Parkeergelden



9 Leges



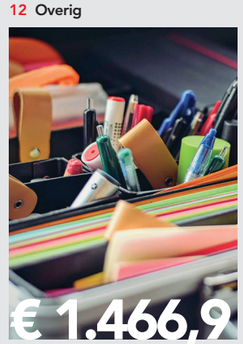
10 Dividend



11 Onttrekkingen aan reserves



12 Overig



16 mei 2017

Dit is een publicatie van de gemeente Amsterdam
Directie Middelen en Control
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1

www.amsterdam.nl

Jaarverslag 2016

Voorwoord

Beste Amsterdammer,

Voor u ligt de financiële verantwoording van het beleid in Amsterdam in 2016.
We wonen in een prachtige, groeiende stad, die steeds aantrekkelijker wordt.

Achterstallig onderhoud in de openbare ruimte wordt aangepakt, eeuwigdurende erfpacht is ingevoerd voor nieuwbouw, 5.700 woningen zijn in aanbouw genomen, 2.057 statushouders zijn gehuisvest en 2.000 leraren hebben een lerarenbeurs gekregen. Honderden vluchtelingen hebben een speciaal voor hen ontwikkeld assessment gedaan, waardoor ze snel passend werk of een opleiding kunnen vinden. Het EK Atletiek was een groot succes, Amsterdam sloot een overeenkomst met Airbnb over illegale woningverhuur en de jeugdwerkloosheid daalde voor het eerst tot onder het landelijk gemiddelde, van 13,3 naar 9,3 procent. Het aantal kinderen met overgewicht en obesitas daalde met 12 procent.

Dit jaarverslag vertelt het verhaal achter die cijfers, het verhaal van de stad. Een verhaal om trots op te zijn.

De financiële afwijkingen tussen begrotingsmomenten zijn inzichtelijk gemaakt en per programmaonderdeel is verantwoord waarom bepaalde doelen wel of niet behaald zijn, en of geplande taken wel of niet zijn uitgevoerd. Ook wordt de koppeling gemaakt met bestaand beleid. Het college heeft deze jaarrekening meer verhalend en inzichtelijker gemaakt. Ik ben dan ook trots op deze vernieuwde jaarrekening.

2016 was natuurlijk ook het jaar waarin de raadsenquête Financiële functie Amsterdam 2002-2014 werd gepresenteerd. Het stadsbestuur zet al drie jaar lang alles op alles om de stadsfinanciën en de financiële organisatie op een goed niveau te krijgen, en heeft ook alle aanbevelingen van de raadsenquête overgenomen. Stap voor stap komen de financiën op orde.
Een aantal behaalde resultaten: Amsterdam heeft een herzien fundament van regels voor haar financiën, een opgeschoonde begroting, geen overbodige reserves, een aantal kredieten beëindigd, betere financiële control, betere balansprojecties, een openbaar online subsidieregister en een methode om de begroting van de stad mee te laten bewegen met groei.

Waar we nog middenin zitten is de realisatie van één concernadministratie, vanuit een wirwar van 44 verschillende financiële administraties die allemaal hun eigen systemen en regels hadden. Het is een omvangrijke operatie die tijd nodig heeft om in te slijpen bij honderden medewerkers verspreid door de hele stad, bij alle afdelingen en stadsdelen. Tegelijkertijd is het een essentiële stap voor Amsterdam. Het is hét sluitstuk van het op orde krijgen van de financiën, en die basis ligt er bijna. Om vanuit daar vanaf volgend jaar verder te bouwen aan een financiële administratie op een nog hoger niveau.

Vriendelijke groet,

Udo Kock
Wethouder Financiën

Jaarverslag 2016

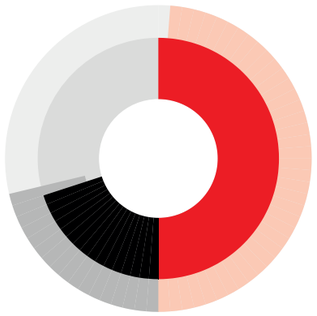
Programma Portefeuillehouder:burgemeester Van der Laan en wethouder Choho

1 Dienstverlening en informatie

Één gemeentelijke organisatie waarin informatie makkelijk wordt gedeeld om de Amsterdammer beter te ondersteunen en te adviseren. De klant staat centraal in onze fysieke en digitale dienstverlening.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	60,5	124,6	-64,1
Jaarrekening	58,5	138,0	-79,5

Klanttevredenheid Stadsloket en Stadsbank van Lening **8,2**

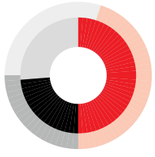
1.600.000

400
WhatsApp chats per dag

1.1 Dienstverlening

Diensten verlenen aan Amsterdammers via Stadsloketten, telefoon, online en sociale media.

- De gemeente streeft naar dienstverlening waarin de wensen en verwachtingen van de Amsterdammers centraal staan. Dat lukt steeds beter: de klanttevredenheid is toegenomen van 7,0 naar 7,4.
- Sinds 2016 kunnen de Amsterdammers ook via Whatsapp en social media vragen en opmerkingen doorgeven aan de gemeente. Die gaan met name over de openbare ruimte.
- De gemeente doet veel onderzoek naar gedrag en wensen van de Amsterdammer: hoe wil hij of zij contact met de gemeente hebben? Hoe vindt de Amsterdammer ons? Vindt hij of zij het juiste? Op een makkelijke manier?
- Via onderzoek en in samenspraak met de Amsterdammers zijn dertig nieuwe formulieren online gebracht en tien verbeterd.
- In 2016 zijn ruim een half miljoen formulieren online ingevuld. Dat is 40% meer dan het jaar daarvoor. De klanttevredenheid voor het online klantcontactkanaal steeg van 5,6 naar 6,8.
- In 2016 zijn 1,6 miljoen telefoontjes aangenomen in het telefonie Klant-contactcentrum. De klanttevredenheid is met een 7,4 iets hoger dan het jaar daarvoor.



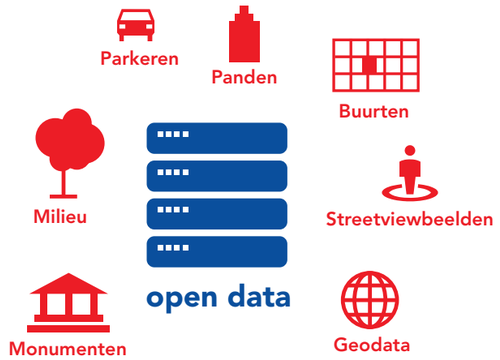
	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	54,2	93,2	-39,0
Jaarrekening	51,1	104,0	-52,9

data.amsterdam.nl

317 datasets

Atlas Amsterdam viewer
21.909

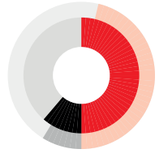
unieke pagina's geraadpleegd
3.735.248



1.2 Informatie

Gemeentelijke en externe informatie beschikbaar stellen aan burgers, ondernemers en overheden.

- In 2016 is het DataPunt waarmee alle gemeentelijk relevante informatie eenvoudig toegankelijk wordt voor intern en extern gebruik verder ontwikkeld. Speerpunt in 2016 was de vernieuwing van de kaartapplicatie Atlas Amsterdam. Hiermee kunnen geografische basisgegevens worden opgezocht, in samenhang met data over parkeren, milieu, externe veiligheid, het Handelsregister, buurtstatistieken, monumenten, enzovoort. In 2016 is de viewer 21.909 keer bezocht waarbij in totaal 3.735.248 unieke pagina's zijn geraadpleegd.
- Met het Amsterdamse dataportaal maakt de gemeente mogelijk dat de open data over de stad, die niet te herleiden zijn tot personen, ook beschikbaar komen voor burgers, ondernemers en onderwijsinstellingen. Het zijn data van de gemeente Amsterdam en van andere overheidsinstellingen, bedrijven en organisaties. Medewerkers van de gemeente Amsterdam kunnen ook een deel van de data (op de kaart) bekijken, doorzoeken en selecteren; data zoals bedrijven, buurten, panden raadplegen, adressen downloaden. Er zijn actuele 'streetview' beelden van straten, de haven en binnenkort van de grachten van Amsterdam.
- In 2016 is een gezamenlijk Informatiebeheerplan opgesteld om te komen tot eenduidig informatiebeheer binnen de gemeente Amsterdam.
- Het aantal unieke bezoekers van de Archief- en Beeldbank was in 2016 1.250.000. Het aantal digitale bezoekers vertoont jaarlijks groei dankzij het toenemende aantal beschikbare documenten.
- In 2016 is het Stadsarchief gestart met het Project Omega om achterstanden in ontsluiting van de archieven aan te pakken. In het eerste jaar is binnen het project 2,2 kilometer archief ontsloten, 200 meter meer dan begroot.



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	6,4	31,5	-25,1
Jaarrekening	7,4	34,0	-26,6

Stadsdelen

Belangrijk in de gebieden



De 7 Stadsloketten in de stadsdelen zijn nu één jaar open en ontvingen 800.000 klanten. Die hebben gemiddeld slechts 6,5 minuut gewacht voor ze aan de beurt kwamen en gaven maar liefst een 8,2 voor de dienstverlening.
In 2016 kan men ook met vragen en aanvragen over parkeren, belastingen en voor producten en diensten van Werk Participatie en Inkomen aan de balies terecht.

In alle Stadsloketten en op twintig wijklocaties is een Sociaal Loket geopend waar men welkom is met vragen over zorg, welzijn, zelfstandig wonen, urgentieverklaring, kwijtschelding, geldproblemen en minimaregeling.
Voor het omlaagbrengen van de regeldruk zijn twaalf vergunningen vereenvoudigd.
De 2.500 gemeentebrede RVV (Reglement verkeersregels en verkeerstekens)vergunningen gingen van 8 weken naar 5 dagen behandeltijd.

Zoeklicht, waar Amsterdammers onrechtmatige toeristisch verhuur kunnen aanmelden, is een mooi voorbeeld van aangescherpte maatregelen om fraude te voorkomen.
De Stadsbank van Lening heeft een even hoge klantwaardering als het jaar daarvoor: een 8,2.
Op 309 locaties in de stad konden 583.924 kiesgerechtigden hun stem uitbrengen in het Oekraïne-referendum.
De Bazel ontving 108.000 bezoekers bij tentoonstellingen en de opening van de Museumnacht 2016.

Jaarverslag 2016

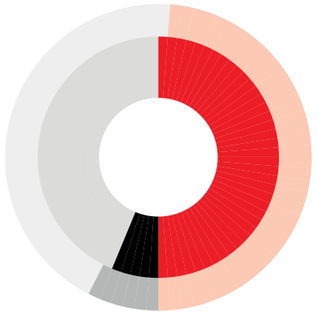
Programma Portefeuillehouder: burgemeester Van der Laan

2 Openbare orde en veiligheid

Alle Amsterdammers, ondernemers en toeristen verdienen een veilige en leefbare stad. Misstanden worden aangepakt, radicalisering krijgt geen ruimte en handhaven gebeurt op effectievere en slimmere wijze met meer nadruk op gedragsbeïnvloeding.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	22,5	169,9	-147,4
Jaarrekening	24,1	166,1	-142,1

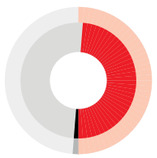


19.125
woninginspecties

2.1 Brandweer en crisisbeheersing

Alarmering, brandweerzorg en multidisciplinaire crisisbeheersing via de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

- Crisisbeheersing: de aandacht is verbreed van voorbereiding op klassieke *flitsrampen* (rampen of crises die zich heel onverwacht en in grote hevigheid voordoen) naar de voorbereiding op een breed palet aan mogelijke crises, van continuïteitsvraagstukken tot terrorismedreiging en de bestrijding van gevolgen van terrorisme.
- Veiligheidsregio: de modernisering en flexibilisering van de brandweerorganisatie is ingezet. Het gaat bijvoorbeeld om het ontwikkelen van leiderschap, brandweercultuur en productieafspraken en het nakomen van de transitieovereenkomst uit 2011.
- Veiligheidsregio: van 1-1-2012 tot 1-1-2025 voeren we (conform de transitieovereenkomst) 400.000 woninginspecties uit. We geven advies en hangen rookmelders op. In 2016 zijn 19.125 inspecties uitgevoerd (de tussenstand tot en met 31-12-2016 is 41.972).
- Veiligheidsregio: de gerealiseerde opkomsttijd van de eerste tankautospuit is met 65% lager dan het berekende percentage uit 2013 (76%). Dit wordt vooral veroorzaakt door een hogere verwerkingstijd van de meldkamer en een toename van de verplichte uitrukken naar automatische brandmeldingen.



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	0,3	79,3	-79,0
Jaarrekening	0,2	78,4	-78,2



Observaties

15,4% Handhaving

Doel 2016: 4%

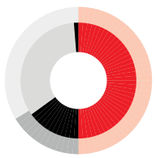


Top 600
> 1000

2.2 OOV-vergunningen, toezicht en handhaving

Door toezicht en handhaving zorgen voor een veilige en leefbare openbare ruimte.

- In 2016 is het percentage van het aantal observaties dat leidt tot een constatering die wordt doorgezet naar handhaving 15,4 terwijl de doelstelling 4 was.
- Door de toenemende drukte in de stad was de druk op de handhavingscapaciteit maximaal, de grens is bereikt van wat we met de huidige middelen kunnen doen.
- Uit de Monitor Sociale Veiligheid OV (MSVOV) 2016 blijkt dat het aandeel reizigers dat zich wel eens onveilig voelt is gedaald naar 27%. In 2015 was dat nog 31% en in 2014 33%.
- Het rapportcijfer voor buurtveiligheid is gestegen van 6,3 in 2013 naar 6,9 in 2016 (de doelstelling was 6,6).
- Er is een bewonersapp opgezet voor meldingen van overlast rond het Rembrandtplein.
- In december is het *Binnenstad Offensief* gestart om de negatieve gevolgen van drukte tegen te gaan zoals overlast en criminaliteit. Een team van 70 agenten en 70 gemeentelijke handhavers opereert vanaf de Nieuwmarkt om onder andere (nep)drugsproblematiek, zakkenrollerrij, verkeersoverlast, afvalproblemen en overlast door bezoekers tegen te gaan. De samenwerking tussen handhaving en politie is hiermee verder geïntensiveerd.

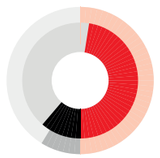


	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	12,2	34,4	-22,2
Jaarrekening	11,5	34,4	-22,9

2.3 Veiligheid

Handhaven van openbare orde en de veiligheid van mensen, goederen en gebieden.

- De uitbreiding van het programma Top600 naar de Top1000 heeft in 2016 plaatsgevonden, waarbij de Top400 zich richt op een jeugdige doelgroep.
- Om de overlast in Amsterdam Noord in de Banne tegen te gaan is een stedelijk probleemoplosser en een extra koppel straatcoaches ingezet, zijn er bij dertig overlastgevers huisbezoeken geweest van de straatcoaches en is gebruik gemaakt van de module van de Intensief Preventieve Aanpak (IPA).



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	9,9	56,1	-46,2
Jaarrekening	12,4	53,3	-40,9

Stadsdelen



Belangrijk in de gebieden

De stadsdelen pakken via een integrale aanpak overlast door jongeren succesvol aan. Dit doen ze onder andere door een gecombineerde inzet van jeugdpreventieteams, de inzet van straatcoaches, (sport)activiteiten en talentontwikkeling, tienerwerk, gericht cameratoezicht en wijkpraktijkteams. Door preventieve inzet van Stichting Aanpak Overlast Amsterdam en andere partners is de overlast rondom scholen over het algemeen goed beheersbaar gebleven.

Het aantal high impact delicten, zoals overvallen op ondernemers (-5%), woninginbraak (-17%) en straatroof (-6%) is gedaald. De daling is het resultaat van gerichte inzet en voorlichting over inbraak- en overval- en winkeldiefstalpreventie, van het uitreiken van tijdschakelklokken, het organiseren van veiligheidsmarkten en het aanbieden van veiligheidsscans en brandpreventiescans. Zo nodig wordt deze buurtgerichte aanpak gecombineerd met de inzet van fysieke maatregelen, extra surveillance en handhaving.

Bewoners namen initiatieven om de veiligheid in hun buurt te bevorderen, zoals het organiseren van opvoeddebatten en groepen vaders die de jeugd aanspreken op verkeerd gedrag. Veroordeelde jeugdcriminelen voerden hun werkstraffen uit in het stadsdeel waarin ze wonen. Dit is een effectieve aanpak gebleken.

Jaarverslag 2016

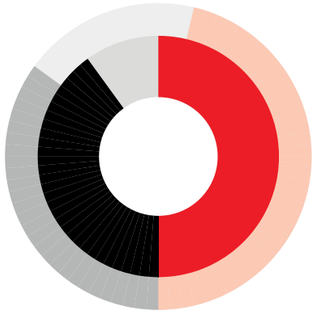
Programma Portefeuillehouders: wethouders Litjens, Choho, Van der Burg en Ivens

3 Verkeer en openbare ruimte

Amsterdam is een bereikbare stad. Amsterdammers, ondernemers en toeristen kunnen zich veilig en efficiënt verplaatsen, waarbij slim gebruik wordt gemaakt van de beschikbare ruimte.

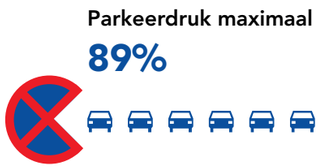
Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	966,6	1.271,1	-304,4
Jaarrekening	1.071,4	1.379,0	-307,6











3.1 Openbaar Vervoer

Beleid maken voor, aanleggen van en beheren van het openbaar vervoer en het taxivervoer.

- De eerste ritten over het traject van de Noord/Zuidlijn hebben plaatsgevonden, maar de definitieve ingebruikname is uitgesteld van eind 2017 naar eind juni 2018. De eerste metro's gaan rijden op 22 juli 2018, omdat op die dag ook de zomerdienstregeling ingaat.
- De taxiklant kon niet in alle gevallen op betrouwbaar taxivervoer vanaf standplaatsen rekenen: 94% gaf een rapportcijfer van minimaal 5,5. De doelstelling is dat 95% van de klanten niet lager dan een 5,5 geeft.

3.2 Parkeren

Parkeren van voertuigen in de openbare ruimte, in garages en in stallingen.

- Met een gemiddelde bezettingsgraad van 82,4% van parkeerplaatsen in het parkeerplangebied is het parkeren voor bewoners en bezoekers verbeterd. De doelstelling was een parkeerdruk van maximaal 89%. In 2013 was de parkeerdruk nog 92%.
- De percentages voor verlaten en verwaarloosde fietsen bedroegen 6,7% respectievelijk 6,1% (bij een doelstelling van 7%).

3.3 Verkeersmaatregelen

De openbare ruimte en infrastructuur aanpassen en verkeersstromen reguleren.

- Als onderdeel van het aanpakken van achterstallig onderhoud van de openbare ruimte zijn op zestien locaties projecten gestart, van de kademuren van de Nieuwendammerdijk tot het parkeerterrein bij de Geitenboerderij en het groenonderhoud van het Noorderpark.
- Verkeersstromen werden tijdens drukte rond feestdagen en grote evenementen actief gestuurd door middel van crowd- en mobiliteitsmanagement, als opmaat tot het in de komende jaren frequenter inzetten van crowdmanagement.

3.4 Wegen, straten, pleinen

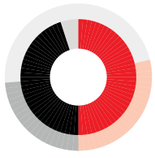
Openbare verlichting, infrastructuur, verlichting en verkeersregelinstallaties exploiteren, beheren en onderhouden.

- Het onderhoud aan de openbare verlichting gebeurt op duurzame wijze, door te investeren in energiezuinige ledverlichting, het houden van pilots met slimme led en maatwerk in aan- en uitschakeltijden, de recycling van materialen en duurzame inkoop. Het aandeel in de stadsverlichting van armaturen met ledverlichting is in 2016 gestegen van 12% naar 18%.
- Met een beschikbaarheidspercentage van 98,9% voldoen de tunnels aan het gestelde doel (98%).

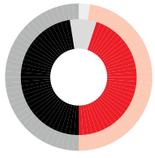
3.5 Groen, dierenwelzijn en recreatie

Kwaliteit van groen realiseren voor een concurrerende, aantrekkelijke en leefbare stad.

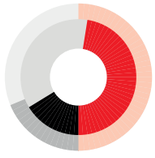
- In 2016 zijn zeven buurtparken toegevoegd aan de openbare ruimte (de doelstelling was 10), waarmee meer groen in de buurt wordt gerealiseerd.
- Van de Amsterdamse Dierenhulp aan minima regeling is veel gebruik gemaakt. Er verschenen dieren op spreekuren die leden aan chronische kwalen, maar nooit eerder door een dierenarts gezien waren. Er waren 1.950 consulten/behandelingen van huisdieren van minima voor gereduceerd tarief, en dat is 30% boven de doelstelling van 1.500.



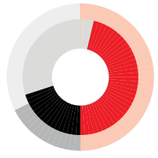
	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	185,0	222,4	-37,4
Jaarrekening	342,7	380,8	-38,2



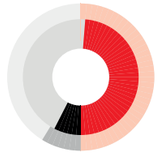
	Baten	Lasten	Saldo
B	596,6	562,1	34,5
J	573,8	544,5	29,3



	Baten	Lasten	Saldo
B	30,2	74,9	-44,8
J	25,3	70,0	-44,7



	Baten	Lasten	Saldo
B	139,3	323,8	-184,6
J	115,5	300,6	-185,1



	Baten	Lasten	Saldo
B	15,7	87,8	-72,2
J	14,1	83,1	-69,0

Stadsdelen



Belangrijk in de gebieden

De toegenomen drukte heeft in de stadsdelen vooral geleid tot maatregelen op het gebied van fietsparkeeroverlast en verkeersveiligheid. Zo hebben diverse stadsdelen fietsparkeerplekken gerealiseerd, maar ook is er intensief gehandhaafd op foutief geparkeerde fietsen en zijn fietswrakken verwijderd. De verkeersveiligheid is vergroot door verkeer remmende maatregelen, het aanleggen van vrij liggende fietspaden, het aanpassen van routes voor werkverkeer en het anders inrichten of verplaatsen van laad- en losplekken. De verkeersveiligheid rond scholen is sterk verbeterd.

Ook bereikbaarheid was in de stadsdelen een belangrijk thema. Dat kon van en naar de stad zijn over het water (veren) of via fietsroutes, maar ook midden in de stad door verkeersmaatregelen te koppelen aan het vernieuwen van de openbare ruimte en het optimaliseren van het gebruik daarvan.

Ook rond evenementen en voor werkverkeer is de bereikbaarheid bevorderd.

Jaarverslag 2016

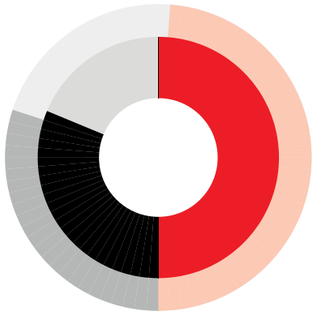
Programma Portefeuillehouders: wethouders Vliegenthart en Kukenheim

4 Werk, inkomen en participatie

Alle Amsterdammers kunnen volwaardig meedoen. De aanpak van armoede heeft topprioriteit. We bieden de hulp die nodig is en maken het makkelijk voor nieuwkomers om snel mee te draaien in de Amsterdamse samenleving.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	657,0	1.011,5	-354,5
Jaarrekening	665,6	1.025,0	-359,4



5.927

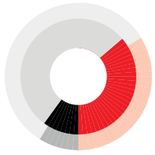


+ 27 miljoen

4.1 Werk

Amsterdammers met of zonder (bijstands)uitkering ondersteunen bij het vinden van werk.

- We hebben 5.927 Amsterdamse werkzoekenden aan het werk geholpen (de doelstelling was 4.200).
- In totaal zijn 6.919 jongeren terug naar school of direct naar werk begeleid (de doelstelling was 5.250).
- Werkloze jongeren zonder diploma krijgen in Amsterdam bezoek van een jongerenadviseur om het tij te keren. De jeugdwerkloosheid in Amsterdam (9,3%) ligt nu onder het landelijk gemiddelde (10,4%).

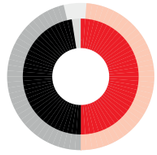


	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	35,2	194,4	-159,2
Jaarrekening	36,9	197,1	-160,2

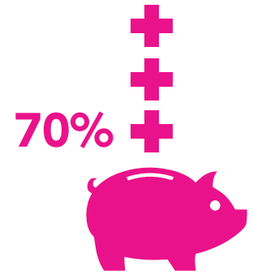
4.2 Inkomen

Amsterdammers en ondernemers die niet kunnen voorzien in een inkomen, een uitkering bieden en ondersteuning naar een baan, zelfstandig ondernemerschap of dagbesteding.

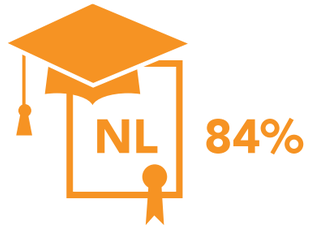
- Amsterdam heeft ruim 27 miljoen meer aan uitkeringen uitgegeven dan van het Rijk daarvoor werd ontvangen.
- Uitkeringen zijn in 99,8% van de gevallen rechtmatig verstrekt. De klanttevredenheid over het aanvraagproces was 7,1.
- In de handhavingsaanpak is het accent verlegd naar proportioneel, informatie-gestuurd handhaven en meer preventief optreden, gericht op gedragsverandering. Bij het terugvorderen wordt meer rekening gehouden met verwijtbaarheid.



	Baten	Lasten	Saldo
B	605,0	654,0	-49,0
J	611,8	662,5	-50,7



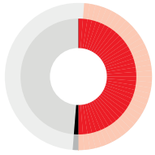




4.3 Armoedebestrijding

Alle Amsterdammers moeten volwaardig mee kunnen doen in de maatschappij, ongeacht de hoeveelheid geld die zij te besteden hebben.

- Het bereik van de armoedevoorzieningen is in 2016 verder vergroot waardoor het budget volledig werd benut (overschrijding €1,5 miljoen).
- Het bereik van de stadspas steeg in 2015 naar 70%. We verwachten dat het bereik, gelet op de extra verstrekte passen in 2016, stijgt naar 72-78%.
- Het slagingspercentage van de schuldenaanpak is verhoogd naar 82%.

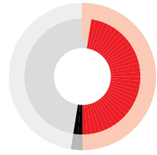


	Baten	Lasten	Saldo
B	2,3	104,1	-101,9
J	2,0	105,1	-103,2

4.4 Participatie

Alle Amsterdammers moeten volwaardig aan de samenleving kunnen meedoen. Voor kwetsbare Amsterdammers die -nog- geen betaald werk kunnen verrichten, organiseren we zinvolle dagbesteding

- Er zijn ruim 1.600 extra plekken en trajecten gecreëerd voor participatie. Daarmee is het aantal trede twee klanten met een zinvolle dagbesteding gestegen naar 3.164.
- De doelstelling dat van de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (trede 2) 10% doorstroomt naar re-integratie of werk is vrijwel gehaald (9,7%). In aantallen is de doelstelling ruim overschreden: 2.152 (doelstelling: 1.550).

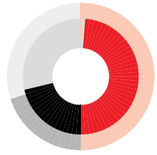


	Baten	Lasten	Saldo
B	1,4	26,5	-25,1
J	1,3	28,1	-26,8

4.5 Educatie en inburgering

Vergroten taalbeheersing en kennis van Nederland onder nieuwkomers in Amsterdam. De gemeente Amsterdam biedt een toegankelijk en betaalbaar educatief aanbod.

- 4.007 Amsterdammers zijn gestart met een traject gericht op het verbeteren van de Nederlandse taalvaardigheid. Van de deelnemers aan een taalcursus hebben er 3.366 (84%) die succesvol afgerond (doelstelling was 70%).
- 2.057 nieuwe vluchtelingen zijn gehuisvest in Amsterdam. Met extra aandacht vanuit de Amsterdamse Aanpak Vluchtelingen was 73% van de vluchtelingen actief met participatie, werk of (taal)scholing.



	Baten	Lasten	Saldo
B	13,1	32,4	-19,3
J	13,7	32,2	-18,5

Stadsdelen

Belangrijk in de gebieden



In stadsdelen is werk gecreëerd via diverse projecten en initiatieven en zijn samen met ondernemers stageplaatsen en werkervaringsplaatsen gecreëerd. Zo worden in alle stadsdeelkantoren stages en leerwerkplekken aangeboden.

In alle stadsdelen worden bewoners via vroege interventie ondersteund bij het voorkomen van schulden. Bewoners en ondernemers die schulden hebben worden geholpen bij het stabiliseren van en saneren van schulden en met hun thuisadministratie.
De stadsdelen hebben zich daarbij gericht op verschillende doelgroepen, zoals jongeren, mensen met psychosociale gezondheidsklachten, zzp'ers, alleenstaande moeders en werkende minima.
In alle stadsdelen zijn participatietrajecten aangeboden.Via het succesvolle programma *Meedoen Werkt!* werden aan bijstandsgerechtigden uit trede 1 en 2 participatietrajecten aangeboden.

Met voorlichting, informatie en advies, training en begeleiding zijn bewoners ondersteund om een stap te zetten naar zinvolle dagbesteding of re-integratie naar (on)betaald werk.

Jaarverslag 2016

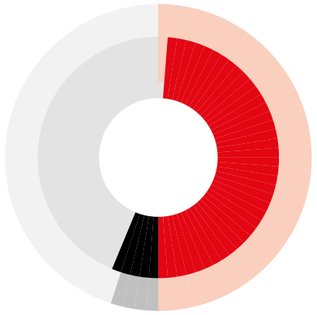
Programma Portefeuillehouder: wethouder Kukenheim

5 Onderwijs, jeugd en diversiteit

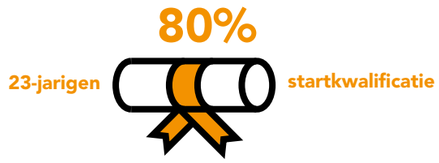
Amsterdamse kinderen verdienen de beste kansen voor hun ontwikkeling en toekomst en de juiste zorg.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	78,9	572,6	-493,7
Jaarrekening	83,3	549,7	-466,5



5.1 Onderwijs en voorschoolse educatie

Kwalitatief goed onderwijs mogelijk maken en deels realiseren voor alle Amsterdammers tot 27 jaar.

- Om de kwaliteit van het onderwijs verder te verbeteren heeft 67% van de scholen gebruik gemaakt van de scholenbeurs en 22% van de leraren gebruik gemaakt van de lerarenbeurs, waar de verwachting respectievelijk 50% en 20% was. De Amsterdamse onderwijspartners en de gemeente hebben gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld om het urgente probleem van het lerarentekort aan te pakken.
- 80% van de 23-jarigen had een startkwalificatie; daarmee is de doelstelling tot en met 2018 nu al behaald. Van de Amsterdamse leerlingen hebben er in schooljaar 2014-2015 1.329 het onderwijs zonder startkwalificatie verlaten. Dat is een daling van 15% ten opzichte van het schooljaar daarvoor (doelstelling was een daling van 10%. Cruciaal hierbij is de goede samenwerking tussen onderwijs (vo en mbo), zorg (mbo-jeugdteam), leerplicht en jongerenpunten.
- Het programma gezonde schoolgebouwen 2016 is volgens plan uitgevoerd. De CO_2-gegevens van alle (354) schoolgebouwen zijn in beeld gebracht. Voor 29 schoolgebouwen zijn binnenlucht- en fijnstofmaatregelen getroffen met als doel de gezondheid en prestaties van leerlingen en leerkrachten te verbeteren. Het totale aantal gezonde schoolgebouwen bedraagt daarmee 161 (eind 2014: 102).



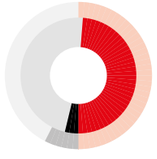
	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	76,9	277,7	-200,8
Jaarrekening	81,2	281,3	-200,1



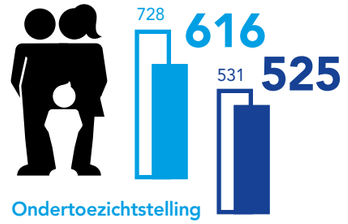
5.2 Kwetsbare huishoudens

Brede, samenhangende ondersteuning organiseren voor de meest kwetsbare huishoudens die niet of beperkt zelfredzaam zijn.

- De SamenDOEN-teams hebben in totaal 3.410 huishoudens bereikt, waarvan 69% (2.353) huishoudens met kinderen en 31% (1.057) zonder kinderen. Het totale bereik was vrijwel gelijk aan het bereik in 2015 (3.414 huishoudens). Wel zien we dat het bereik onder huishoudens met kinderen licht (met 7%) is toegenomen.



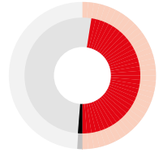
		Baten	Lasten	Saldo
B		0,8	4,5	-3,7
J		0,4	4,3	-4,0



5.3 Jeugd en jeugdhulp

Hulp bieden aan jonge kinderen, jongeren en hun ouders.

- De Ouder- en Kindteams hebben meer jeugdigen en hun ouders bereikt, met lichte jeugdhulp en ondersteuning bij opgroeien en opvoeden (2015: 11.770,; 2016: 17.877). Tegelijkertijd nam het aantal verwijzingen naar specialistische jeugdhulp ten opzichte van 2015 nauwelijks toe en bleef iets achter op de verwachting (2015: 14.574; 2016: 14.972).
- Het aantal gezinnen dat door jeugdbescherming begeleid werd in het kader van een ondertoezichtstelling of jeugdreclasseringsmaatregel is gedaald, van respectievelijk 728 en 531 in 2015 tot 616 en 525 in 2016.



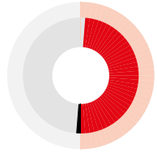
		Baten	Lasten	Saldo
B		1,3	284,7	-283,4
J		1,6	258,5	-256,9



5.4 Diversiteit

Amsterdam is een stad waarin mensenrechten een fundamentele waarde zijn en diversiteit een kracht is. Iedereen kan zijn wie hij is, kan meedoen en krijgt kansen. Amsterdammers kennen elkaars geschiedenis.

- Het percentage personen van niet-westerse afkomst dat zich gediscrimineerd voelt, bedroeg 20%, waar dat in 2013 (peiljaar) nog 28% was en in 2015 26%.
- Europride was twee weken feest voor de hele stad; met Roze Zaterdag en in totaal meer dan 300 evenementen waaronder de Botenparade, het Mensenrechtenconcert en vele andere evenementen. 600.000 bezoekers hebben de vrijheid gevierd en zich sterk gemaakt voor gelijke rechten en acceptatie van LHBTI'ers in alle Europese landen. De Canal Pride op 6 augustus trok veel bezoekers uit binnen- en buitenland.



		Baten	Lasten	Saldo
B		-	5,8	-5,8
J		0,1	5,6	-5,5

Stadsdelen



Belangrijk in de gebieden

Stadsdelen hebben via mentoraten bijgedragen aan een succesvolle schoolloopbaan voor de jeugd, door begeleiding en coaching van leerlingen van 10 tot 14 jaar (groep 7 en 8 en klas 1 en 2).
Hierbij worden huiswerkbegeleiding, beroepsoriëntatie, training van studievaardigheden en vrijetijdsbesteding gecombineerd, met als effect dat de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs beter verloopt.

Op scholen en in buurthuizen wordt een breed pakket aan naschoolse activiteiten aangeboden, gericht op brede talentontwikkeling. Kinderen zijn in de gelegenheid gesteld om te ontdekken waar ze goed in zijn en aan welke buitenschoolse activiteiten zij plezier beleven. Deze activiteiten zijn zeer succesvol: ze zitten vol en kinderen stromen door naar verenigingen.

In alle stadsdelen worden kwetsbare huishoudens ondersteund met laagdrempelige voorzieningen. Die zijn in eerste instantie gericht op het (leren) spelen, op de taal- en motorische ontwikkeling van kinderen en op opvoedvragen van ouders. Door deelname aan bijvoorbeeld *Spelinlopen, Speel-O-Theek en Spel aan Huis* ontwikkelen kinderen zich voorspoediger en maken een betere start op de basisschool.

Jaarverslag 2016

Programma Portefeuillehouder: wethouder Van der Burg

6 Welzijn, zorg en sport

Wij proberen Amsterdammers te bewegen tot een gezonde levensstijl en bewaken en bevorderen de gezondheid van alle Amsterdammers. Wij bieden goede zorg en ondersteuning aan de Amsterdammers, die dat nodig hebben.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	167,9	751,5	-583,6
Jaarrekening	176,8	738,1	-561,2





6.1 Gezondheidszorg

De gezondheid van alle Amsterdammers beschermen, bewaken en bevorderen.

- Programma Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht: 12% minder kinderen met overgewicht en obesitas in drie jaar tijd.
- De Jeugdgezondheidszorg had een bereik van 99%.

6.2 Maatschappelijke ondersteuning

Kwetsbare Amsterdammers worden ondersteund om de regie over hun leven te houden en te nemen.

- Amsterdam heeft sterk ingezet op het vergroten van de zelfredzaamheid van de Amsterdammers.
  De cliënttevredenheid over de Wmo-voorzieningen is gestegen naar 7,7 (doelstelling was 7,0), terwijl er sprake was van een kostendaling.







6.3 Maatschappelijke opvang

Opvang en ondersteuning bieden aan mensen met langdurige psychische aandoeningen en dak- of thuislozen; handelen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.

- Op basis van onderzoek naar het gebruik van de winteropvang in 2015-2016 is besloten om de nachtopvang met 100 plaatsen en het passantenpension met 150 plaatsen uit te breiden.
- De afspraak dat er 300 extra woningen komen om de omslag naar zelfstandig wonen mogelijk te makenis niet gerealiseerd. Er waren slechts 33 bruikbare woningen beschikbaar.

6.4 Welzijn

Amsterdammers ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor hun omgeving. Mantelzorgers en vrijwilligers voelen zich gewaardeerd en ondersteund.

- Het percentage overbelaste mantelzorgers is afgenomen van 20% in 2015 tot circa 18%. De middelen voor mantelzorgondersteuning zijn onder andere ingezet om (jonge) mantelzorgers beter te bereiken en de informele respijtzorg uit te breiden.

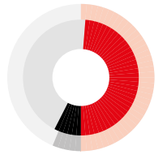
6.5 Sport

Sport, topsport en (top)sport-evenementen stimuleren en sportaccommodaties realiseren.

- Conform de slogan ‘Athletics like never before’ is van 6-10 juli de EK Atletiek bijzonder succesvol verlopen. In het Olympisch Stadion én op het Museumplein volgden 125.000 bezoekers de verrichtingen van de 1.611 deelnemende atleten.
  De bijbehorende campagne JE KAN HET bracht 50.000 Amsterdammers in beweging, met onder andere scholen-kampioenschappen en kennismakingslessen op 200 scholen. Het aantal jeugdleden van atletiekverenigingen steeg met 30% (junioren) tot 50% (pupillen).Tevens zijn vijf nieuwe hardlooproutes aangelegd.



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	100,7	138,8	-38,1
Jaarrekening	103,0	143,7	-40,7



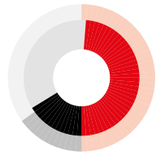
	Baten	Lasten	Saldo
B	21,0	243,1	-222,1
J	20,5	220,3	-199,8



	Baten	Lasten	Saldo
B	14,3	206,1	-191,8
J	19,8	213,9	-194,1



	Baten	Lasten	Saldo
B	3,4	46,0	-42,5
J	4,8	46,7	-41,9



	Baten	Lasten	Saldo
B	28,5	117,6	-89,1
J	28,8	113,4	-84,7

Stadsdelen

Belangrijk in de gebieden



Stadsdelen hebben zich ingezet om verschillende groepen bewoners met elkaar te verbinden en informele netwerken en organisaties in de zorg met elkaar in contact brengen zodat zij elkaar ontdekken en wat voor elkaar kunnen betekenen. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn ondersteund via Vrijwilligers Informatie Punten (VIP), gerichte bijeenkomsten, trainingen, inloopmomenten, lotgenotencontacten en de Dag van de Mantelzorg. In de Huizen van de Wijk of Buurt, buurtkamers en wijkrestaurants boden de stadsdelen (kwetsbare) bewoners ruimte voor ontmoeting en activiteiten.

In drie jaar tijd is het percentage te zware Amsterdamse kinderen met 12% gedaald. Uniek is dat deze daling zich ook voordoet bij kinderen uit de armste gezinnen. Dit resultaat is onder andere bereikt door het binnenklimaat van schoolgebouwen gezond te maken, sportactiviteiten te organiseren, gezinnen te ondersteunen bij het gezonder leven, de stad gezonder in te richten en te zorgen voor een gezonder voedselaanbod. De stadsdelen hebben hieraan bijgedragen via allerlei lokale initiatieven in het kader van de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht. Daarbij is speciale aandacht uitgegaan naar buurten en scholen waar de problemen het grootst zijn.

Jaarverslag 2016

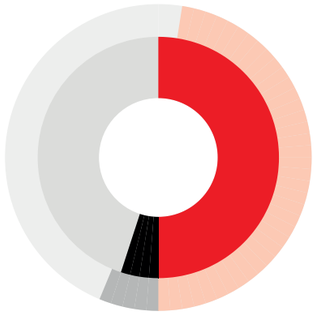
Programma Portefeuillehouder: wethouder Ollongren

7 Economie en cultuur

Amsterdam is het hart van een van de sterkste economische regio's van Europa, met het grootste en meest diverse aanbod van kunst, cultuur en erfgoed van Nederland.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	39,8	246,0	-206,1
Jaarrekening	30,3	257,9	-227,6

7.1 Kunst en Cultuur

Kunst- en cultuurbeleid opstellen en culturele instellingen, cultuureducatie, bibliotheken en lokale nieuwsvoorziening ondersteunen.

- Op basis van de beleidsuitgangspunten voor kunst en cultuur ontvingen 140 kunst- en cultuurinstellingen een vierjarige subsidie in het Kunstenplan 2013-2016.
- Het Jongerencultuurfonds honoreerde circa 1.600 aanvragen voor culturele activiteiten van kinderen uit gezinnen onder de 120% van het Wettelijk Sociaal Minimum. De realisatie in 2015 was 1056.
- Het percentage leerlingen van 4 tot 12 jaar dat tenminste twee doorlopende leerlijnen kunst- en cultuureducatie krijgt via het Basispakket bedroeg 64% ten opzichte van de doelstelling van 60%.
- De Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) heeft 23 vestigingen, verdeeld over de hele stad.
  Het aantal leden van de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) bedroeg 167.533. Het aantal bezoekers was 3.431.589.



1.600
Gehonoreerde aanvragen Jongerencultuurfonds



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	2,8	162,5	-159,8
Jaarrekening	2,9	162,1	-159,2

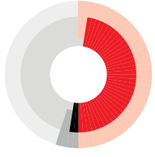


41.000 bezoekers

7.2 Erfgoed

Het gebouwde, archeologische en landschappelijke erfgoed duurzaam behouden, versterken en (her)gebruiken.

- Het aantal onderzoeken, adviezen, publicaties, educatieve projecten en evenementen bedroeg 1.924, dit was fors meer dan de doelstelling van 1.530. Oorzaak hiervan lag vooral in de explosieve groei van de bouw in Amsterdam. De kwaliteit en de tijdigheid van de adviezen kon worden gewaarborgd door een aanpassing in het werkproces.
- De behoefte aan kennis over en de waardering voor erfgoed groeit nog steeds; de Open Monumentendag had 41.000 bezoekers en er was in Amsterdam grote belangstelling voor de Nationale Archeologiedagen.



	Baten	Lasten	Saldo
B	0,8	6,3	-5,5
J	0,4	5,9	-5,5

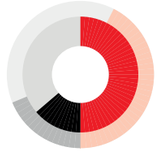
7.3 Economie

De economie van de Metropoolregio Amsterdam structureel versterken.

- Volgens een prognose van TNO op basis van beschikbare CBS-cijfers was de economische groei in Amsterdam 2,6% en daarmee 0,5 procentpunt hoger ten opzichte van de 2,1% voor heel Nederland.
- Amsterdam trok 157 nieuwe internationale ondernemingen aan. Het totaal van tech-bedrijven (startups en scale ups) kwam op 647.
- Het Expatcenter heeft in 2016 meer nieuwkomers geholpen met hun vestiging in Amsterdam dan het voorgaande jaar. Sinds 2014 zijn er ieder jaar ongeveer 2.000 nieuwe klanten bij gekomen. Het Expatcenter wordt met een 8,6 heel goed gewaardeerd.
- Er is verder gewerkt aan het ontwikkelen van de opleidingshuizen, gericht op het beter laten aansluiten van beroepsonderwijs en arbeidsmarkt. Er zijn inmiddels zeven opleidingshuizen waarin bedrijfsleven en beroepsonderwijs samenwerken.



157
Internationale ondernemingen



	Baten	Lasten	Saldo
B	36,3	77,1	-40,8
J	27,0	89,8	-62,9

Stadsdelen

Belangrijk in de gebieden



Stadsdelen hebben bijgedragen aan het kwalitatief hoogwaardige en diverse culturele aanbod in Amsterdam door lokale initiatieven op het gebied van kunst en cultuur te ondersteunen. Onder andere via subsidies voor theaterprojecten, lokale podia, culturele evenementen en het plaatsen van kunstwerken in de openbare ruimte.

Successen op het gebied van economie zijn door stadsdelen vooral gerealiseerd door de vestiging van nieuwe hotels, de komst van nieuwe detailhandel, het faciliteren van bedrijfsinvesteringszones (BIZ), door actief winkelstraatmanagement zorg dragen voor aantrekkelijke en veilige winkelstraten en winkelgebieden en ondersteunen van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Daarnaast zijn er de revitalisering van markten en de proeven met free zones, waar ondernemers door versoepelde regels meer ruimte krijgen voor kwaliteitsverbetering en vernieuwende initiatieven, zoals mengformules op het vlak van winkels, horeca, vrije tijd en/of wonen.

Jaarverslag 2016

Programma Portefeuillehouders: wethouders Choho en Kock

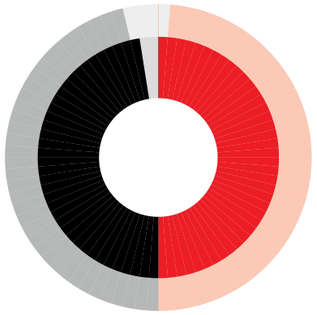
8 Duurzaamheid en water

Amsterdam is een leefbare stad (circulaire metropool), waarin we duurzaam energie opwekken, afval scheiden en als grondstof gebruiken, drinkwater van hoge kwaliteit leveren en zorg dragen voor de riolering, het grondwater en de grachten.



Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen

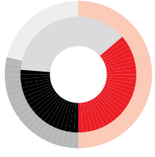


	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	326,1	392,3	-66,2
Jaarrekening	338,5	395,1	-56,6

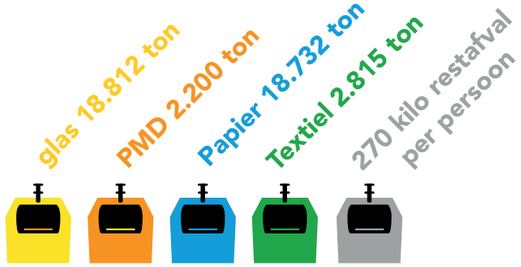
8.1 Duurzaamheid

Verantwoord gebruik van grondstoffen en energie in een leefbare, gezonde stad met een economie die geheel op hergebruik is gericht.

- In de strategie *Naar een stad zonder Aardgas* uit november zijn afspraken opgenomen met partijen in de stad, waaronder de woningcorporaties, om Amsterdam uiterlijk in 2050 aardgasvrij te krijgen.
- In de Samenwerkingsafspraken is afgesproken dat de corporatiesector jaarlijks 10.000 labelstappen zal maken voor energiebesparing en er 80 MW aan zonnepanelen op corporatiedaken wordt geïnstalleerd.
- Ruim 5.200 woningequivalenten (woningen en bedrijven) zijn aangesloten op stadswarmte. Het totaal in Amsterdam kwam daarmee op 77.700 (doelstelling voor 2016: 70.500)
- De Zoncoalitie is van start gegaan met aanbieders van zonnesystemen en energiecoöperaties om grote daken te benutten voor zonne-energie en bewoners de mogelijkheid te geven hierin te investeren.
- Bijna 400 VvE's, bedrijven, sportverenigingen en scholen zijn geadviseerd en ondersteund bij verduurzaming.



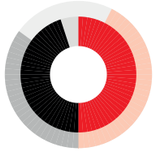
	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	26,3	44,0	-17,8
Jaarrekening	10,2	29,8	-19,6



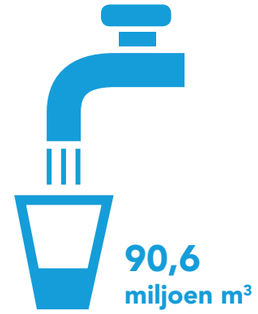
8.2 Afval

Afval inzamelen, sorteren en verwerken en afvalscheiding stimuleren.

- De Amsterdammers produceerden circa 300 kiloton huishoudelijk afval dat is circa 373 kg per persoon. Daarvan is 28% gescheiden naar verschillende grondstofstromen voor verdere verwerking en werd 72% verbrand voor energieopwekking. In 2012 werd in Amsterdam 19% van het afval gescheiden en in 2014 27%.
  Per persoon is er 270 kg restafval.
- Er is 2.200 ton plastic en drankenkartons ingezameld; in 2014 was dit 1.342 ton. De hoeveelheid ingezameld textiel nam toe van 549 ton in 2014 naar 2.815 ton in 2016. Het tonnage bron gescheiden ingezameld glas en oud papier en karton daalde. Voor papier was het tonnage 18.732 ton in 2016 tegen 19.477 ton in 2014. In 2016 zamelden we 14.812 ton glas in, een daling ten opzichte van 2014 van 924.
- We experimenteerden op het Java-eiland met de inzameling van 'groente, fruit en etensresten'. Na de eerste maand had al bijna 50% van de huishoudens op het eiland ten minste eenmaal gebruik gemaakt van de gft-container. Er is groente- fruit en tuinafval van goede kwaliteit ingezameld, geschikt voor verwerking tot compost.



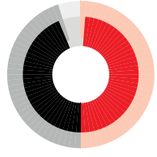
	Baten	Lasten	Saldo
B	106,6	131,9	-25,3
J	136,8	153,1	-16,3



8.3 Water

Drinkwater leveren en zorgdragen voor de riolering, het grondwater en de grachten.

- Er is ongeveer 90,6 miljoen m³ drinkwater geleverd, wat vanwege onder andere warmer weer en de toename van het toerisme, 2% hoger was dan begroot.
- Er is 595 ton drijvend grofvuil uit de grachten verwijderd. Hiermee zetten we de dalende lijn van de afgelopen jaren voort, die erop duidt dat de grachten steeds schoner lijken te worden. Wat ook wordt bevestigd door het cijfer 7,6 op een schaal van 10 voor de indicator *Schoonheidsgraad (0-10)*. De norm is > 7.



	Baten	Lasten	Saldo
B	193,2	216,3	-23,1
J	191,4	212,2	-20,7

Stadsdelen

Belangrijk in de gebieden



In 2016 is voor de hele stad afvalbeleid vastgesteld, voor het eerst in decennia. Dat vergt intensieve samenwerking en harmoniseren van werkprocessen en administratieve processen van de zeven stadsdelen. Na vaststelling van het uitvoeringsplan afval in juni 2016 door de gemeenteraad is gewerkt aan efficiënter inrichten van de afval keten en het verduurzamen ervan. Beide aspecten gaan hand in hand.

De samenwerking binnen de afvalketen is opgestart door de rijroutes van de afvalinzameling met het oog op veilig rijden en minder autokilometers te optimaliseren, werkwijzen te harmoniseren en materieel te standaardiseren. Dit maakt uitwisseling gemakkelijker. De containers voor plastic inzameling zijn in de hele stad van volmelders voorzien. Personeel werkt vaker over stadsdeelgrenzen heen om bij te springen waar dat nodig is, zoals bij de straatreiniging na evenementen of bij het inzamelen van plastic in de stad.

Jaarverslag 2016

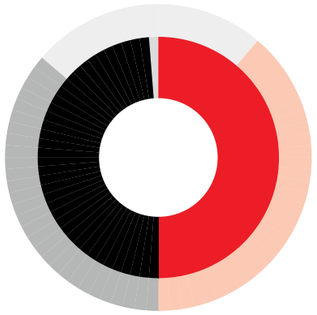
Programma Portefeuillehouders: wethouders Litjens, van der Burg en Ivens

9 Stedelijke ontwikkeling en wonen

De gemeente wil de stad aantrekkelijk en leefbaar houden. Cruciaal daarvoor zijn de beschikbaarheid van betaalbare woningen, de toegankelijkheid van de woningmarkt voor alle typen huishoudens en een gebiedsontwikkeling die leidt tot een solide infrastructuur en een adequate inrichting van de openbare ruimte.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen

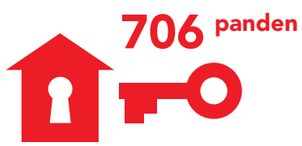


	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	867,5	910,2	-42,7
Jaarrekening	1.409,5	1.441,1	-31,5

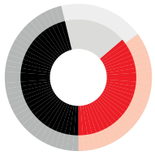
9.1 Gemeentelijk vastgoed

Beheren, (ver)huren, (ver)kopen en ontwikkelen van vastgoed voor de gemeente Amsterdam.

- Het uitgangspunt dat de gemeente Amsterdam het bezit en beheer van vastgoed niet ziet als een doel op zich, maar als een middel om haar beleidsdoelen te ondersteunen, heeft geleid tot het vaststellen van een verkoopprogramma van 150 panden voor de komende jaren.



Gemeentelijke panden	**706**
Betrokken bij realisatie beleidsdoelstellingen	473
Niet betrokken bij realisatie beleidsdoelstellingen	
- waarvan nader te bepalen	47
- waarvan verkocht	15
- en nog te verkopen	171



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	105,2	75,3	29,9
Jaarrekening	97,1	77,3	19,7



9.2 Ruimtelijke ordening en bouwtoezicht

Ruimtelijke visievorming en plan-ontwikkeling, ruimtelijke kaderstelling, ruimtegebruik en bouwplantoetsing.

- Met *Koers 2025-Ruimte voor de Stad* is de voorbereiding van gebiedsontwikkeling opnieuw opgestart. Dit draagt bij aan de ambitie om ook op de middellange termijn de woningproductie op peil te houden en ruimte te bieden aan nieuwe en huidige Amsterdammers.
- De Principebesluiten die het afgelopen jaar zijn genomen en in voorbereiding zijn, vullen de planvoorraad de komende jaren verder aan met circa 16.000 woningen en zullen vanaf 2018 gefaseerd tot start bouw leiden.



9.3 Wonen en stedelijke vernieuwing

De omvang, samenstelling, verdeling, beschikbaarheid en kwaliteit van de woningvoorraad bewaken, met aandacht voor huurdersondersteuning en bewonersbetrokkenheid.

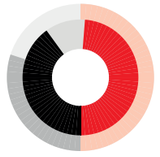
- In 2016 zijn in Amsterdam 2.057 statushouders gehuisvest in 1.244 woningen, waarmee de gemeente haar aandeel in de landelijke taakstelling nagenoeg heeft gerealiseerd.
- Bij het meldpunt Zoeklicht zijn 2.606 meldingen gedaan over woonfraude, waarvan 1.332 over toeristische verhuur in woningen; door de aanpak Woonfraude zijn in 2016 in totaal 1.319 woningen vrijgemaakt.



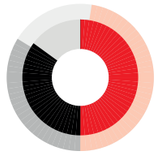
9.4 Grond en ontwikkeling

Gebieden ontwikkelen en grond uitgeven voor vastgoed en transformatie van gebouwen.

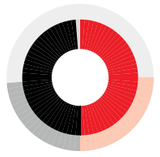
- In 2016 is gestart met de bouw van 5.705 woningen, waarvan 1.251 sociale woningen. Daarnaast is 156.000 m² leegstaande kantoorruimte getransformeerd.
- Voor de gemeentelijke projecten zijn vaak afzonderlijke grondexploitatiebegrotingen opgesteld. Om de grond geschikt te maken voor bebouwing worden kosten gemaakt en worden opbrengsten gerealiseerd door de uitgifte in erfpacht van de bouwrijpe gronden. In 2016 bedroeg de grondwaarde van de nieuwe gronduitgiften voor bouwlocaties € 355 miljoen.



	Baten	Lasten	Saldo
B	62,9	105,4	-42,5
J	86,2	100,6	-14,5



	Baten	Lasten	Saldo
B	77,5	107,1	-29,6
J	91,4	114,5	-23,3



	Baten	Lasten	Saldo
B	621,9	622,4	-0,5
J	1.135,1	1.148,6	-13,5

Stadsdelen



Belangrijk in de gebieden

De stadsdelen streven met de ontwikkeling en het woningaanbod binnen de wijken naar balans en naar variatie. Er moet balans zijn tussen de sociale en de marktsector bij huurwoningen en een goede mix van lage huur, middeldure huur en dure huur enerzijds en koop anderzijds. Het gaat om een juiste match tussen vraag en aanbod van woningen. Er wordt daarom gekeken naar de recente bevolkingsontwikkeling om samen met ontwikkelende partijen en corporaties te kunnen sturen op een passend aanbod en adequaat woonbeleid in nieuwe en bestaande wijken. Het heeft de voorkeur dat dit gemengde wijken en buurten zijn, waar zowel jongeren, als gezinnen en senioren hun plaats kunnen vinden, en blijven vinden, onder andere door het bevorderen van levensloopbestendige woningen.

De stadsdelen spelen elk hun rol in het verwezenlijken van de stedelijke vernieuwing. Het gaat onder andere om het opvangen van de vraag naar bouwlocaties en de ambitie woningen toe te voegen door 'verdichting', ofte wel het beter benutten of intensiveren van bestaand stedelijk gebied. Het doel is een inclusieve stad die plaats biedt aan oude en nieuwe bewoners, en aan ondernemers, en de verbreding van een van de belangrijkste kwaliteiten van Amsterdam, de menging van wonen, werken en ontspanning.

Jaarverslag 2016

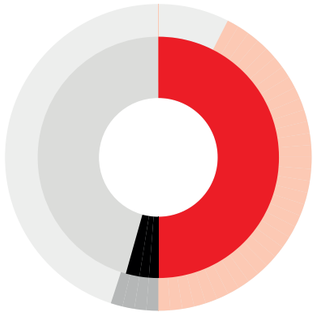
Programma Portefeuillehouders: burgemeester Van der Laan en wethouders Kock, Choho en Ollongren

10 Bestuur en ondersteuning

De gemeenteraad is volksvertegenwoordiger en stelt de kaders voor het beleid, het college van burgemeester en wethouders voert het beleid uit en de ambtelijke organisatie ondersteunt de beleidsuitvoering door het bestuur te adviseren.

Financiën 2016

Bedragen x € 1 miljoen



	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	13,5	103,8	-90,4
Jaarrekening	12,5	126,0	-113,4

10.1 Bestuur

De dagelijkse besturing van de stad door de gemeenteraad, het college van B en W en de bestuurscommissies

- In maart hebben de collegepartijen het coalitieakkoord voor de periode 2014-2018 hernieuwd met het motto Amsterdam blijft van iedereen. Het bevat voor ruim € 100 miljoen aan extra investeringen in de stad en er zijn drie thema's toegevoegd: (1) een schone, hele en veilige stad, (2) de groei van de stad in goede banen leiden en (3) extra inzet op integratie.
- De burgemeesters van 26 hoofdsteden spraken op 21 april met de Europese Commissie over ontwikkelingen in steden, zoals luchtkwaliteit, betaalbare woningen en de opvang van vluchtelingen.
- Amsterdam is het centrum van de Metropoolregio Amsterdam (MRA), waar inwoners uit de regio werken, studeren, winkelen en zich vermaken. Amsterdam werkt samen tweeëndertig gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de Vervoerregio aan economische samenwerking, afstemming over ruimtelijke opgaven en bereikbaarheid en gaan de MRA agenda realiseren die op 18 februari 2016 is gepresenteerd op het MRA congres. Onder andere is besloten één woningmarktregio op de schaal van de MRA te vormen.
- Naar aanleiding van het rapport van de commissie Brenninkmeijer heeft het college een nieuw bestuurlijk stelsel voorgesteld, waarin betrokkenheid vanuit alle buurten voorop staat. De gemeenteraad heeft met het voorstel ingestemd.



26
hoofdsteden



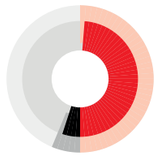
	Baten	Lasten	Saldo
Begroting	-0,0	7,4	-7,4
Jaarrekening	0,0	29,7	-29,7

- Om maatschappelijke initiatieven te stimuleren heeft het college in 2016 de ambitie Ruimte voor maatschappelijk initiatief vastgesteld waarin hij bewoners en ondernemers van Amsterdam oproept om met eigen voorstellen, ideeën en oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken te komen. In 2017 zal met maatschappelijk partners een traject worden ingezet ter versterking van de participatieve democratie.

10.2 Bestuursondersteuning

Advisering en ondersteuning van het college van B en W en de bestuurscommissies bij het besturen van de stad.

- De gemeente anticipeert met programma's als *Smart Mobility, het Actieplan Deeleconomie en het Circulaire Innovatieprogramma*, op technologische innovaties die de levenskwaliteit, de aantrekkelijkheid en de internationale concurrentiepositie van de stad kunnen verbeteren.
- Amsterdam is op 8 april door de Europese Commissie verkozen tot innovatiehoofdstad van Europa en kreeg de titel iCapital voor de stad die het beste 'innovatie ecosysteem' heeft gebouwd door het verbinden van burgers, publieke organisaties, scholen en bedrijven. Amsterdam heeft gewonnen door de gecombineerde inzet op slimme groei, verbetering van het startupklimaat, leefbaarheid en digitale sociale innovatie in de stad.

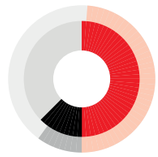


		Baten	Lasten	Saldo
B		10,8	84,2	-73,4
J		9,4	83,8	-74,4

10.3 Rekenkamer, ACAM, Ombudsman, Griffie

De gemeenteraad ambtelijk ondersteunen (griffie) en onderzoeken en audits uitvoeren voor raad, college en afdelingen (Rekenkamer, ACAM).

- De griffie heeft de gemeenteraad ondersteund, zodat zij haar taken en verantwoordelijkheden goed kan uitvoeren. De gemeenteraad vergaderde in 2016 12 keer en nam daarin 443 raadsbesluiten. Er werden 809 moties en 192 amendementen ingediend. Er waren 118 commissievergaderingen waarvoor zich in totaal 914 insprekers meldden.
- De rekenkamer heeft 13 onderzoeken uitgevoerd om te toetsen of het lokaal bestuur volgens de regels handelt, de afgesproken doelen realiseert en of er daaraan niet meer geld wordt uitgegeven dan nodig. Eén van onderzoeken betrof een verzoekonderzoek van de raad, er waren twee publieksonderzoeken en de overige tien heeft de rekenkamer zelf geprogrammeerd.
- De Ombudsman heeft circa 2.200 klachtdossiers behandeld over instanties en personen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Per kwartaal is gerapporteerd over de organisatieonderdelen met de meeste burgercontacten. De rapportages zijn openbaar en worden besproken met de raadscommissies
- ACAM heeft de controle van de gemeenterekening 2015 in mei 2016 afgesloten met een controleverklaring en een verslag van de controle en daaruit voortvloeiende aanbevelingen. Het jaarplan concernaudits is grotendeels gerealiseerd. Daarnaast heeft ACAM de rekeningencommissie ondersteund bij haar onderzoek naar de jaarrekening en het financiële beheer van de gemeente.



		Baten	Lasten	Saldo
B		2,7	12,3	-9,6
J		3,1	12,5	-9,4



Ombudsman
Top 5 klachten

469

153	Parkeren
99	OJZ
96	Inkomen
71	Belastingen
50	Stadsdeel Zuid

Stadsdelen

Belangrijk in de gebieden



De stadsdelen versterken de samenwerking met en bevorderen de participatie van bewoners en ondernemers. Zij maken samen met hen voor alle 22 gebieden in de stad gebiedsplannen en stimuleren actief maatschappelijk initiatief. Bewoners voelen zich steeds meer uitgenodigd om mee te doen en een bijdrage te leveren aan het verbeteren van hun leefomgeving en dienen vaker initiatieven in. Bewoners organiseerden zich in stadsdorpen, adopteerden afvalbakken, introduceerden buurtcomposteren als vervanging voor het inzamelen van groenafval. Ze onderhielden moestuinen in het perkje voor de deur, beheerden zelf ontmoetingsruimten of organiseren activiteiten voor buurtbewoners zoals concerten, filmavonden, bustochten en (computer)cursussen. Ondernemers verenigden zich in bedrijfsinvesteringszones en organiseerden zelf de afvalinzameling en het schoonhouden van het winkelgebied. Stadsdeel West presenteerde het pilotproject *OpenStadsdeel* waarin wordt onderzocht hoe bewoners kunnen participeren om hun stad beter en mooier te maken met hulp van digitale online tools, soms in combinatie met traditionele participatie. Er is een discussietool gemaakt voor de herprofilering van het Bellamyplein en een online ontwerpwedstrijd georganiseerd voor de Fietstunnel Zaanstraat. De tool voor de Spaarndammerfietstunnel werd samen met projecten in Gijon en Leeds genomineerd voor de Eurocitues Award 2016, in de categorie participatie. *OpenStadsdeel* eindigde op de tweede plaats. De ervaringen in West worden gebruikt voor het opstellen van een programma van eisen voor online participatietools voor de gehele stad.